

Anton Huonder

La picioarele Mântuitorului

Scurte meditații pentru preoți

Volumul II: Noaptea Pătimirilor

Ediția a doua

Traducere în limba română
și pelucrare text

Ioan Moșoiu

*Tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului Părinte IRINEU,
Arhiepiscop al Alba Iuliei*

Ediția
REÎNTREGIREA
Alba Iulia, 2019

*îndelung-răbdătorule, spre poporul Tău, cel ce
este în nevoi, și te ridică și biruiește pe cei ce se
luptă împotriva noastră ca un atotputernic.”*

(Stihiră a Vecerniei de Sâmbătă seara din
Săptămâna a III-a din Postul Mare)

CUPRINS

- Cuvânt înainte la actuala ediție.....5
- Cuvântul traducătorului la prima ediție..... 9

I. VOINȚA DE A PĂTIMI ȘI TEAMA DE PĂTIMIRE

1. Voința Mântuitorului de a pătimi..... 13
2. Teama ucenicilor de suferință 14
3. Pregătirea pentru pătimire 16

II. PE MUNTELE MĂSLINILOR

4. Iisus întristat până la moarte23
5. Teamă și groază25
6. Dezgustul ca durere sufletească27
7. Durerea insuccesului29
8. Lupta între slăbiciune și tărie.....35
9. Momente critice în viața preotului 38
10. Rugăciunea în suferință 40
11. O rugăciune fără mângâiere și ascultare 41
12. O rugăciune model 44
13. Împlinirea datoriei și blândețea în suferință 46
14. Îngerul pe Muntele Măslinilor 48
15. Sudori de sânge pentru noi 50
16. „Sculați-vă să mergem” (Mt. 26, 46)..... 51
17. Izolare în suferință.....52

Respect pentru oameni și cărți

18. Ucenicii care dorm	54
19. Taborul și Ghetsimani	57

III. ISTORIA UNUI APOSTAT

20. Începutul bun	63
21. Apostazia	66
22. Importanța acestui mister	71

IV. PRINDEREA LUI IISUS

23. Conducătorul celor care voiau să Îl prindă	75
24. Sărutarea lui Iuda	76
25. „Prietene, pentru ce ai venit?” (Mt. 26, 50, sg.)	79
26. „Eu sunt” (In. 18, 5)	81
27. Sabia lui Petru	83
28. Grija păstorului	85
29. Legarea lui Iisus	86
30. Prinderea lui Iisus în istoria Bisericii	89
31. Fuga ucenicilor	91
32. „În noaptea aceasta”	93
33. Ucenicul pe care-l iubea Domnul fuge	95
34. Cele trei zile și cei unsprezece ucenici	97

V. ÎN FAȚA JUDECĂȚII SINEDRIULUI

35. Înaintea lui Anna	101
36. Pălmuirea	103
37. Palatul arhiereului	107

38. Sinedriul iudaic	108
39. Mărturiile false	111
40. Marea întrebare și marele răspuns	114
41. Condamnarea	116
42. Lupta în jurul dumnezeirii lui Hristos	117
43. Noaptea jalnică	121
44. Sfatul de dimineața	124

VI. LEPĂDAREA LUI PETRU

45. Rolul preoțimii în pătimirea lui Hristos	126
46. Cauzele lepădării	131
47. Gravitatea lepădării	134
48. Împrejurările lepădării	136
49. Desfășurarea lepădării	138
50. Convertirea	141

VII. ÎN FAȚA JUDECĂȚII CIVILE

51. Prezentarea Mântuitorului în fața judecății civile	147
52. Încercarea de lovitură prin surprindere	150
53. Pizma și gelozia preoțească	153
54. Acuzele politice	154
55. Hristos înaintea lui Pilat	157
56. Împărăția lui Hristos	158
57. Împărăția adevărului	162
58. Puterea înălțimea morale	164

Respect pentru oameni și cărți

59. Jocul politic.....	166
60. Iisus înaintea lui Irod	169
61. Răzbunarea lui Irod.....	173
62. Hristos sau Baraba.....	178
63. Schimbarea subită a opiniei poporului	181
64. Biciuirea lui Iisus.....	185
65. Cununa de spini	188
66. „Iată omul!”	191
67. „Răstigniți-L!”	194
68. Tăcerea triumfală a Mântuitorului	197
69. Politica lui Pilat	202
70. Claudia Procula.....	205
71. Hristos condamnat la moarte de poporul Său... ..	207
72. Fiul lui Dumnezeu.....	210
73. Puterea de sus.....	213
74. Cea din urmă carte.....	215
75. Israil refuză pe Mesia	217
76. Spălarea mâinilor	219
77. Păcatul lui Israel	222
78. Predarea lui Iisus în mâinile iudeilor	225
79. Energia diavolului.....	227

VIII. SFÂRȘITUL UNUI APOSTAT

80. Căința lui Iuda.....	233
81. Refuzul banilor de către sinedriu.....	235
82. Sfârșitul apostatului	237

IX. PE DRUMUL PĂTIMIRILOR

83. „Cel care pentru noi crucea a purtat”	243
84. Indiferența mulțimii.....	248
85. Simion Cirineul.....	250
86. Femeile care plâneau	252

X. GOLGOTA

87. Dezbrăcarea	257
88. „S-a răstignit pentru noi”	258
89. Împărțirea hainelor Celui răstignit	261
90. Încoronarea pe cruce	262
91. Amvonul crucii	265
92. Rugăciunea pentru dușmanii Săi	267
93. Tâlharul cel bun	272
94. Tâlharul cel rău – Judecata de pe cruce	277
95. Dureri de mamă.....	279
96. Cel din urmă testament	284
97. „Mi-e sete” (In. 19, 28)	290
98. Băutura cu oțet.....	293
99. Batjocorirea lui Hristos pe cruce	295
100. „Pogoară-Te de pe cruce!” (Mc. 15, 30).....	296
101. Cel ce a pățimit pe cruce	298
102. Bărbatul durerilor	300
103. Arhiereul pe cruce.....	303
104. Cu ce suflet stai în fața altarului?	305

Respect pentru oameni și cărți

105. Întunericul	306
106. Părăsirea lui Iisus	308
107. Părăsirea de către Dumnezeu.....	312
108. Părăsirea Bisericii și a preoților	315
109. „Săvârșitu-s-a” (In. 19, 30)	317
110. Sfârșitul preotului	320
111. Deșertarea pe cruce	321
112. „Deșertarea” la altar.....	323
113. Rugăciunea Mântuitorului în fața morții.....	325
114. Sutașul în fața crucii	327
115. Moartea lui Iisus.....	329
116. Moartea lui Hristos este icoana morții preotului.....	330
117. Biruința nevinovăției	332

XI. DUPĂ MOARTE

118. Trupul Domnului	337
119. Plânsetul naturii	338
120. Catapeteasma templului	340
121. Străpungerea coastei lui Iisus.....	341
122. Luarea de pe cruce	344
123. La sânul mamei suferințelor	347
124. Înmormântarea lui Hristos	350
• Mediație finală: Crucea – cea mai frumoasă revelație a lui Dumnezeu.....	355

cu gândul la opera sfântă a mântuirii și de trezire a iubirii aprinse față de Domnul și Mântuitorul nostru. Căci fără de această iubire către Domnul, slujba preoției rămâne dezbrăcată de principalul ei izvor de inspirație și râvnă sfântă.

În opera de redresare morală, la care este chemată preoțimea noastră astăzi, numai legându-se cu toată inima sa de Mântuitorul va fi în stare să înfrunte adversitățile vremii și să coboare în sufletul neamului lumina și puterile divine ale credinței celei mântuitoare. Calea mântuirii este calea crucii și a sacrificării pe cruce a tuturor păcatelor și rătăcirilor care apasă viața oamenilor.

Domnul să însoțească cu binecuvântările Sale scrierea de față, pentru a fi de folos tuturor celor ce o vor citi spre întărirea conștiinței creștine și spre a păși pe urmele lui Hristos, Domnul și Mântuitorul nostru.

Ioan Moșoiu
Brașov

I VOINȚA DE A PĂTIMI ȘI TEAMA DE PĂTIMIRE

1. Voința Mântuitorului de a pătimi

1. Mântuitorul vrea să pătimească, ba chiar, putem spune, tânjește după suferință. „Și cu botez am a Mă boteza, și câtă nerăbdare am până ce se va îndeplini!” (Lc. 12, 50). Suferința nu este pentru El o constrângere externă, ci este o parte a chemării și a trimerii Sale, și chiar este problema principală a vieții Lui. De aceea, de la început, ea este ținta fixă spre care Își îndreaptă privirea. Iar când se apropie ceasul, El nu șovăie, ci merge în fața suferinței: „Și când s-au împlinit zilele înălțării Sale, El S-a hotărât să meargă la Ierusalim” (Lc. 9, 51). Tot astfel sună și cuvintele pline de tărie și de curaj rostite la sfârșitul cuvântării de despărțire, care vestesc începutul pătimirilor grele: „Dar ca să cunoască lumea că Eu iubesc pe Tatăl și precum Tatăl Mi-a poruncit așa fac. Sculați-vă, să mergem de aici” (In. 14, 31).

2. Această voință de a pătimi este proprie tuturor prietenilor adevărați ai lui Hristos, adică apostolilor, îndată ce ei au înțeles taina crucii. O cunoaște Sfântul Pavel, care se laudă cu crucea, o cunoaște Ignatie din Antiohia și toți marii eroi din timpul martirilor. Ea ni se arată într-un mod impresionant în tot trecutul plin de suferințe al Bisericii Ortodoxe. Această voință de a pătimi este trăsătura esențială și cea mai caracteristică a sfinților; pentru că sfințenia înseamnă eroismul virtuții, iar eroismul e nedespărțit de suferință.

3. Noțiunea preoției creștine exprimă suferință și jertfă; deci, voință de a suferi. De aceea, creșterea spre preoție trebuie să fie unită cu educația voinței de a suferi. Vai de acel tânăr, care se face preot fără voința de a suferi, pe care-l atrage numai perspectiva unei vieți comode și liniștite! El se va lepăda de preoție, cum s-au lepădat ucenicii temători de suferință, în noaptea întunecată a pătimirilor. De aceea, se cere ca preotul lui Dumnezeu, – atât la tinerețe cât și la bătrânețe – să mediteze adeseori cu stăruință asupra patimilor lui Hristos, să pătrundă adânc, reflectând și iubind, taina minunată a jertfirii de bunăvoie, pentru ca astfel în fața rănilor împăratului său, să învețe a-și birui lașitatea temătoare de suferință.

2. Teama ucenicilor de suferință

1. Mântuitorul descoperă ucenicilor Săi taina dumnezeirii Sale și, pe măsura înțelegerii lor, ei mărturisesc cu bucurie, împreună cu Petru: „Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu Cel viu”. Mântuitorul pentru prima dată le descoperă minunata taină a Sfintei Cuminecături. Faptul acesta stârnește în ei îndoială și nedumeriri. Totuși, în numele lor declară Petru: „Tu ai cuvintele vieții de veci”. Mântuitorul ridică vălul de pe misterul adânc al Sfintei Treimi. Ei îl primesc cu profundă venerație.

2. Însă taina pătimirilor și a morții Sale nu o pot înțelege nicidecum. Mântuitorul face des aluzie

la aceasta, la început mai într-ascuns, apoi pe față și deschis, căutând să-și familiarizeze învățăceii temători de suferință cu acest gând. El le declară că jertfirea pe cruce este apogeul și încoronarea operei Sale și că iubirea crucii este condiția neapărată a adevăratului apostolat. Zadarnic! Ei nu vor și nu pot să se împace cu ideea unui Mesia răstignit. Nu-i pot convinge nici vorbele Mântuitorului că a treia zi iarăși va învia. Ei nu vor să audă toate acestea; numai cuvintele despre pătimiri mai răsună în urechile și inimile lor: „Iar ei nu înțelegeau cuvântul acesta, căci era ascuns pentru ei ca să nu-l priceapă și se temeau să-L întrebe despre acest cuvânt” (Lc. 9, 45).

3. Ba mai mult, Petru, care de regulă, ca primul între cei egali, dă expresie trăirilor și impresiilor celorlalți apostoli, îl ia pe Mântuitorul deoparte, zicând: „Milostiv fii ție, Doamne: să nu fie ție aceasta” (Mt. 16, 22; Mc. 8, 32). Mântuitorul l-a întimpinat cu dojană aspră, astfel ca să audă și ceilalți: „Mergi înapoia mea, Satano!”. Acestea sunt cuvintele aspre, cu care a respins pe diavolul, care încerca să-l abată de la chemarea mesianică.

Așadar, cine vrea să zădărnicească planul pătimirii, care se ține de lucrarea mesianică, face pe placul Satanei. „Că nu cugeți cele ce sunt ale lui Dumnezeu, ci cele ce sunt ale oamenilor” (Mt. 16, 23). Deci, pătimirea este un gând divin și Petru nu l-a înțeles. Mântuitorul cheamă îndată poporul și ucenicii la Sine și le repetă cu gravitate și solemnitate învățătura despre cruce. Dar zadarnic, ei nu o înțeleg. Ea rămâne pentru ei un mister neînțeles.

4. Sărmanii apostoli! Nepriceperea lor nu trebuie s-o judecăm prea aspru. Deși prorocii desemna-

seră în culorile cele mai vii chipul unui Mesia Care va pătimi, totuși, Acesta fusese eclipsat de descrierea strălucită a imperiului viitor mesianic. Astfel se explică faptul că într-atât i-a impresionat acest tablou luminos, încât viața și însemnătatea lui Mesia, Care a venit între ei, o concepuseră numai în sens lumesc.

Împotriva acestor speranțe deșarte a luat poziție, ce e drept, Mântuitorul, prin vorbe și fapte. Dar învățăceii totuși nu s-au putut convinge, deși ei au fost martorii puterii Sale miraculoase; ei au văzut cu câtă însuflețire îl aclama poporul, ca pe regele lui Israel, Fiul lui David; L-au văzut și în strălucirea de pe muntele Taborului – cu toate acestea ceva le închi-deau calea pentru înțelegerea tainei de pe Golgota.

Pe lângă aceasta, întregul plan al mântuirii, cu jertfa de pe cruce în mijloc, era atât de mare, de supranatural și divin, încât trecea dincolo de limitele înțelegerii omenești. Nu trebuie, deci, să ne mirăm că apostolii n-au fost în stare să înțeleagă marele mister al jertfei izbăvitoare.

5. Ei bine, noi, preoții Noului Testament, care ne aflăm în mijlocul luminii înfăptuite, avem motivul de a reproșa ucenicilor de atunci pentru slăbiciunile lor, noi, care înțelegem încă atât de puțin misterul crucii?

3. Pregătirea pentru pătimire

Oricare ar fi fost atitudinea învățăceilor față de marea taină a patimilor, ei trebuiau de fiecare dată să

fie pregătiți și înarmați pentru ceasurile de suferință. Și fiindcă toate prezicerile și indicațiile referitoare la pătimirile Sale n-au folosit și au rămas neînțelese, Mântuitorul merge pe o cale nouă, ca să ajungă la ținta Sa, o cale care ne arată totodată înțelepciunea și iubirea Sa cea mare. Înaintea tragediei îngrozitoare a pătimirilor, a pus Cina cea de Taină, atât de intimă, ale cărei impresii nu mai puteau fi șterse, prin orice s-ar fi întâmplat ulterior. Seara din urmă este dedicată cu totul acestei ținte, ca să-i pregătească pe apostoli pentru noaptea pătimirilor care se apropia.

A. Cuvintele de despărțire ca pregătire pentru pătimire

1. Tonul cuvintelor din urmă este plin de blândețe, de indulgență, de delicatețe și de considerație față de slăbiciunile Apostolilor. Niciodată nu le-a mai vorbit astfel. Sunt cuvinte ieșite din inimă, prin care căuta să-i apropie și mai mult de El, să-i lege și mai strâns și indisolubil: cu legătura dragostei. Aceasta este cea mai bună pregătire pentru pătimiri, „moartea e de tare și ca iadul de grozavă este gelozia” (Cânt. 8, 6).

2. El nu le mai vorbește deschis despre pătimirea și moartea Sa, ci Își învâluie durerea în imaginea mai puțin dureroasă a „plecării”. Și anume, „o plecare la Tatăl”. Această plecare nu este o dezertare, ci e atingerea unei ținte. Nici nu înseamnă despărțire eternă, ci, dimpotrivă: îi va urma o revedere grabnică și plină de veselie. Astfel învâluie Mântuitorul tot calvarul în vâlul gingaș al promisiunilor pline de mângâiere și la dureroasele cuvinte: „Eu merg”, adaugă cuvintele de mângâiere: „Și iarăși voi veni”.

3. Nici nu mai vorbește despre dușmănia iudeilor. În locul acesteia amintește puterea cea mare, a „Prințului Întunericului”, care stă în spatele ei, ridicând astfel marele conflict tragic într-o sferă mai înaltă spirituală. E vorba de lupta dintre Dumnezeu și Satana, dintre lumină și întuneric.

4. El accentuează spontaneitatea și avantajele plecării Sale. Această plecare nu înseamnă înfrângere în lupta cu răutatea omenească, care este numai instrument în mâna Celui Preaînalt. Totul este numai plinirea unui plan dumnezeiesc – și această putere înaltă este Tatăl.

5. Ideea ademenitoare despre un Mesia – stăpânitor, cu puteri lumești, dispăre din fața gândului legăturii dintre El și Tatăl. Merge la Tatăl; și pentru El, această mergere este o mare fericire, de care și ei, apostolii Lui, trebuie să se bucure împreună cu El. Ei îl iubesc și de aceea trebuie să-I dorească slava și înălțarea. Aceasta nu înseamnă împlinirea nădejdelor deșarte mesianice, ci înseamnă că El merge la Tatăl în Împărăția slavei sale. Această mergere Tatăl este și spre folosul lor, fiindcă El gătească acolo loc și pentru ei, pentru a-l lua la Sine, ca, unde este El, să fie și ei nu este o despărțire eternă, ci numai o scurtă îndepărtare, căreia îi va urma în curând o veșnică petrecere împreună.

6. Nici nu-i lasă ca pe niște orfani părăsiți. Nu; în locul Său vine un alt Mângâitor, care va rămânea la ei și va desăvârși opera începută de Mântuitorul.

7. Pentru prima oară îi introduce în tainele adânci ale dumnezeirii, în misterul Treimii, în raportul în care El, și prin El, și ei stau față de Tatăl și Sfântul Duh. Toată această inițiere se face prin cu-

vinte și imagini nemaiauzite și nemaivăzute. Fiecare cuvânt este încălzit de flacăra iubirii intime și le arată cât de aproape stau față de El: „De acum nu vă mai zic slugi, că sluga nu știe ce face stăpânul său, ci v-am numit pe voi prieteni, pentru că toate câte am auzit de la Tatăl Meu vi le-am făcut cunoscute” (In. 15, 15). El îi face părtași la cele mai intime taine ale Sale; le arată poziția Sa în familia dumnezeirii și prin aceasta încheie legătura nouă și sfântă a iubirii și a solidarității sufletești.

8. Întreaga scenă este încununată de instituirea Sfintei Împărășanii. Ea le arată cum se rezolvă contrastul aparent între plecare și rămânere și le oferă o nouă dovadă despre iubirea Lui nemăsurată. Astfel îi pregătește pentru pătimirile care se apropie. În mijlocul furtunii ei se vor putea dovedi slabi de inimă. Credința și speranța lor se va clătina, dar iubirea îi va apăra de orice rău. Cu excepția unuia, nici pe unul nu-l va pierde (In. 17, 12).

Ferice de preotul care în momentele sfinte ale Sfintei Cuminecături, în ziua hirotonirii sau în alte momente alese din viața sa, s-a apropiat cu atâta intimitate de Domnul și Mântuitorului său. Poate că și preotul în momente grele de suferință își va pierde curajul și se va arăta slab de inimă, ca și ucenicii; dar iubirea față de Mântuitorul, ancorată în adâncul inimii sale, îl va mântui și-l va scăpa de pieire. Ea poate să le înlocuiască pe toate, însă în locul ei nu se poate găsi nimic. „Iubirea e mai tare ca moartea”.

II PE MUNTELE MĂSLINILOR

